

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštarine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2.50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 42.

V Ptuj v nedeljo dne 22. novembra 1914.

XV. letnik.

Svetovna vojska.

Krasna nemška zmaga pri Kutni čez Ruse. 30.000 Rusov vjetih. — Avstrijski vojaki prepodili Ruse nad Krakovo čez mejo. Mnogo vjetih. — Pri Valjevem dosegli so Avstrijci odločilno zmago nad srbsko armado, ki beži v neredu proti Kragujevacu. — Bombardiranje Belgrada, ki mora v par dneh pasti. — Proti Francozom in Angležem napredujejo Nemci silovito. — Ves turški svet se dviga proti Angliji in Rusiji.

Sovražniki nas pričenjajo izpoznavati. Mislili so, da bodo v kratkem boju zadržali Avstro-Ogrsko ter njeno zvesto zaveznico Nemčijo, pa so se grozovito prevarili. Nemčija je z jekleno vstrajnostjo v kratkem času vrgla Belgijo ob tla, premagala Francosko in postaja z vsakim dnevom nevarnejša „vladarici morja“, perfidni Angliji. Že so padle prve nemške kroglice na angleško obrežje in kmalu se bode moral ta podli kramarski otok z zadnjimi obupanimi močmi braniti proti invaziji nemške nepremagljive armade . . .

Ponosni smo lahko na nemškega zaveznika, a ponosni tudi na našo lastno avstro-ogrsko armado, kajti ta je storila istotako svojo dolžnost in več kot svojo dolžnost. V velikanski borbi, kakor jih svetovna zgodovina le malo pozna, zadržala je avstro-ogrsko armado naval grozne ruske premoči, ki si je hotela osvojiti pot do Budimpešte in Dunaja. Zadržala je ta naval in napravila poleg tega sovražniku tako velikansko škodo, da je že deloma opešan in da pričinja izpoznavati ničvrednost svojih napadov. Dve najboljši in največji armadi sveta sta napadeni od velikanske premoči; pa zdaj izpoznavajo sovražniki, da pri vojni ni merodajna le velikost, marveč tudi kakovost armade. Duh navdušenega patrijotizma, duh poštene domovinske ljubezni je merodajen in ima več pomena, nego kramarska dobičkaželjnost ter podla azijatska zahrbtnost . . .

Važni dogodki, deloma celo odločilni dogodki so se vršili pretekli teden. Omeniti je

v prvi vrsti veliko nemško zmago pri rusko-poljskem mestu Kutno. Glasom uradnih poročil napravili so Nemci v tej bitki okoli 30.000 ruskih vjetnikov; zasebna poročila pravijo celo, da jih je 50.000. Vpliv te zopetne Hindenburgove zmage na ves položaj v Poljski ter v Galiciji je seveda ogromen. Takoj potem je napravila tudi naša armada ofenzivni sunek severno od Krakove in potisnila Ruse daleč nazaj, jim vzela mnogo vjetnikov ter bojnega orožja. Vkljub svoji velikanski premoči so Rusi torej na vseh straneh v vedno nevarnejšem položaju, tako, da bodo končno gotovo odločilno premagani.

Krasni so avstro-ogrski uspehi na Srbskem. Kakor znano, imamo tam le manjše moči. Vendar pa se je izredni hrabrosti Potiorekove armade posrečilo, vreči armade srbskih kraljemorilcev nazaj in zavzeti velevažno trdnjavo Valjevo. Srbske armade bežijo obupane pred našimi bajoneti proti Kragujevacu, kjer se bode bržkone zopet odločilna bitka vršila. Polom srbske armade je gotov. Naši kanoni so pričeli Belgrad bombardirati in vsak trenutek se pričakuje padeč te srbske prestolice. Nikdo ne more več vstaviti usodo srbske armade in srbske države, ki se je pustila od svojih zločinskih, od Rusov podkupljenih politikov v to krvavo nesrečo spraviti. Krasote Petrovega kraljevanja se bližajo svojemu koncu in s krvjo prejšnjih srbskih kraljev omadeževani prestol se bode v kratkem zrušil . . .

Medtem pa napreduje veličastna nemška armada tudi v velikanski borbi zoper združene

Angleže, Francoze in Belgijce, ki so si iz svojih kolonij poklicali na pomoč tudi velike množine črnih ter rdeče-rumenih divjakov. V svoji bojzani so pustili sovražniki celo morje čez bregove, da bi preplovljene dežele Nemcem napredovanje zabranile. Pa ne pomagajo jim nič. Naprej hitijo nemški vojaki in kmalu bodo zasedli svoj sedaj najvažnejši cilj, francosko pristanišče Calais. Z njim imajo kanal v roki in Anglija stoji pred velikansko nevarnostjo nemške invazije. Šele tedaj bode oboli Anglež spoznal, da se gre v tej vojni i za njegovo življenje, za njegovo svetovno morskno nadvlado, za existenco teh izdajalskih trinogov. Vae victis, — gorje premaganim!

Turčija je medtem poklicala vse pripadnike Mohamedovega Islama v „Sveto vojno.“ Gre se tu za 500 milijonov Turkov, ki so zdaj po svoji fanatični veri zavezani, boriti se z vsemi močmi zoper sovraga. Turčija gre z nami in kmalu se bode dvignil v Egiptu in Indiji upor, ki bode lažnjivemu zatiranju angleških trinogov konec napravil. Turki pa so se vrgli obenem z vso silo na Rusa, ki je že v prvi bitki nad 4000 mrtvih izgubil.

Povsod se torej jasni! Le pogum in sreča junaška nas ne sme zapustiti. Bog in večna pravica so z nami in vsako kapljico prelite krvi bodejo sovražniki drago poplačali. Nikdo nam ne ugrabi prekrasne domovine . . .

* * *

50.000 Rusov vjetih?

Iz Berlina poročajo listi: Od vzhodnega bojišča prihajajo vedno ugodnejše vesti. Število v zadnji zmagoviti nemški bitki v jetih Rusov znaša baje že 50.000 mož. (Vest je zasebna; uradne vesti govore le o cirklo 30.000 vjetih Rusov. Op. ur.)

Feldcajgmojster Potiorek od cesarja odlikovan.

Poveljnik naše armade na Srbskem, ki je s svojim hrabrim vojaštvom dosegel tako lepe uspehe, bil je od cesarja odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem I. razreda. Tudi nadvojvoda Friderik kot armadni nadkomandant mu je k njegovim krasnim uspehom pristržno čestital.

Kralj Peter umira?

„Deutsche Tageszeitung“ v Berolinu poroča iz Belgrada: Zdravnik kralja Petra izjavljuje nekemu časnikarju, da leži kralj Peter v smrtnem boju in da se zamore njegovo smrt vsako uro pričakovati. (Potrjena ta vest še ni! Op. ur.)

Valjevo naše.

K.-B. Dunaj, 16. novembra. Z južnega bojišča poročajo uradno z dne 16. novembra: Na južnem bojišču niso dale naše zmagovite čete s svojim trdovratnim zasledovanjem nobenega časa sovražniku, da bi se zbral k novemu resnemu odporu v svojih številnih, zlasti pri Valjevu že več let sem pripravljenih, utrjenih pozicijah. Zato so se tudi včeraj pred Valjevem razvili samo boji s sovražnimi zadnjimi četami, ki smo jih vrgli po kratkem odporu. Sovražnik je nam pustil na bojišču vjetnike. Naše čete so dospete do reke Kolubare ter zasedle Valjevo in Obrenovac. Sprejem v Valjevu je bil značilen. Najprvo cvetlice, toda samo v prevaro; sledile pa so jim neposredno bombe in kroglice iz pušk.

Nova bitka na Rusko-Poljskem.

K.-B. Dunaj, 18. novembra. Uradno se razglša: 18. novembra. Operacijo zvezancev prisilile so ruske glavne moči na Rusko-Poljskem do bitke, ki se je razvila pod ugodnimi pogoji na vsej fronti.

Ena naših vojnih skupin napravila je včeraj čez 3000 ruskih vjetih. Nasproti tem velikim bojem ima vsiljevanje ruskih moči proti Karpatom le podrejeni pomen.

Pri napredovanju iz ozke doline pri Grydowu bila je močna kavaljerija vsled presenetljivega ognja naših baterij razpršena.

Nomestnik generalstabnega šefa: pl. Höfer, generalmajor.

Od južnega bojišča.

K.-B. Dunaj, 18. novembra. Od južnega bojišča se uradno poroča: 18. novembra.

Na južnem bojišču večkratni večji boji ob uničenih prehodih čez Kolubaro so lastne moči že na onkrajnem bregu.

Dne 16. novembra napravili smo 1400 vjetih in zaplenili mnogo bojnega materiala.

Dnevno povelje nadvojvode Friderika in poveljnika balkanske armade feldcajgmojstra Potioreka.

Dunaj, 16. novembra (Kor. ur.) Uradno razglšajo dne 16. novembra:

Feldcajgmojster Potiorek, vrhovni poveljnik naše balkanske armade, je danes izdal na svoje čete ta-le oklic:

Po devetdnevnih bojih proti trdovratnemu, številnejšemu, v skoro nepremagljivih utrdbah se branečemu sovražniku, po devetdnevnih pohodih skozi brezpotna skalovita gorovja in

brezdanja močvirja, v dežju, snegu in mrazu, so naše hbrane čete V. in VI. armade dospete do Kolubare in prisilile sovražnika na beg. V teh bojih smo vjeli nad 8000 sovražnikov ter vplenili 42 topov, 31 strojnih pušk in bogat vojni material.

Domovina ne bo odrekla temu junaškemu činu svoje hvaležnosti in svojega občudovanja, moja dolžnost pa je, da izrečem polno priznanje vsem četam za odlično zadržanje in da izrazim v imenu Najvišje službe najtoplejše zahvalo vsem častnikom in vojakom V. in VI. armade.

Kljub uspehu, ki smo ga izvojevali s težkimi žrtvami in silnimi napori, vendar še ne smemo mirovati.

Toda odlično razpoloženje meni podrejenih čet jamči za to, da bomo stavljeno si nalogo tudi zmagovito končali v zadovoljnost svojega Najvišjega vojnega gospodarja, v slavo armade in v blagor domovine.

Potiorek, feldcajgmojster.

Ta oklic, ki ga je istočasno splošno razglšati, bo gotovo našel vsepovsodi navdušen odmev. V imenu vseh mi podrejenih sil, sem čestital hrabri balkanski armadi in njenemu zmagovitemu poveljniku k dosedanji sijajnim uspehom, ki so začetek popolnega razgroma trdovratnega sovražnika.

Nadvojvoda Friderik.

Popolno umikanje Srbov.

Budimpešta, 14. novembra. Poročevalec „Az Esta“ brzojavlja dne 13. t. m.: Srbska vojna je dospela do mejnika. Izčrpana in utrujena srbska armada, ki je imela velikanske izgube, se od včeraj na celi črti umika in beži, popustivši pripravne močne postojanke v popolnem neredu v notranjosti.

Najmočnejše srbske postojanke so bile na Cer planini, ki pričenja vzhodno od Lešnice. Te infanterijske postojanke s primernim topništvom so segale vzhodno od Šabca do Ohrida. Na pobočju Cer planine, ki je k nam obrnjeno, so bile nepretrgano zvezane srbske pozicije. Odtod so vodili jarki proti ozadju v večje betonirane okope, v katerih so stale srbske rezerve. Vmes so bili napravljeni primerni zemeljski nasipi za topništvo. Na drugi strani Cer planine, proti jugovzhodu Srbije, so bile ob celem pobočju zgrajene kolibe iz prsti in betona, v katerih je del srbskega vojaštva prenočeval in kjer so naši letalci mnogokrat videli tudi nezakrita ognjišča. Tu so nameravali Srbi prezimiti. Še pred tremi dnevi je bilo v teh kolibah vse polno srbskih vojakov.

Neposredni povod popolnemu umikanju so bili veliki srbski porazi, ki so Srbe zadeli vzhodno od Šabca. Naše čete so v junaških bojih na Mišarskih holmih odločno premagale,

kakor se je pozneje pokazalo, vse srbsko desno krilo, ki je štel 70 do 75 000 mož. Tam niso stali, kakor so naši domnevali, manjši oddelki, potisnjeni v ospredje, marveč celo desno krilo srbske armade! Naše čete so Srbe pregale iz Mišarskih višin, so napredovale ob Savi ter vzele Ohrid v naskoku, tako da jim je bilo mogoče srbske postojanke, ki so segale od Cer planine do tu, napadati že tudi z boka.

V večdnevnih bojih za Mišarske višine ter v naših bojih pri Šabcu in Ohridu so naši monitorji podpirali v mnogo večji meri, kakor bi kdo pričakoval, močno ofenzivo naše pehote.

Po porazu pri Ohridu so se začeli Srbi po vseh poljskih potih in po vseh treh velikih cestah, vodečih proti jugu, umikati proti Kočeljevu. Srbska armada, obstoječa iz petero divizij in pol, se je umikala po deželnih cestah v strnjjenih vrstah. Da je to bil nagel in primoran beg, dokazujejo najbolj poročila naših letalcev, glasom katerih po trije in štirje trenski vozovi vstric v divjem galopu drvi proti Kočeljevu. Po istih poročilih si Srbi v Kočeljevu niso privoščili odmora, nego so hoteli naprej proti Valjevu. Naše čete neprestano zasledujejo bežečega sovražnika ter so v najhitrejših svojih pohodih zaporedoma zavzele vasi ob poti kakor višine ob veliki cesti, med njimi višine Vlasič planine, vzhodno od Zavlake in Smiljevo Valjevsko. Pred našimi četami, ki so prodrle vzhodno od Krupnja do Osenice, se Srbi istotako umikajo.

Poveljnik monitorjev je Njegov Veličanstvo cesar odlikoval z vojaškimi zaslužnimi križi za vojno dekoracijo. Razpoloženje naših čet je sijajno.

Velike izgube Angležev.

K.-B. Konstantinopol, 16. novembra: Neko naznanilo glavnega stana pravi: Včeraj smo (Turki) napadli Angleže v F a o. Imeli so jako veliko mrtvih, katerih število se na 1000 ceni.

Nemški boji na vzhodu.

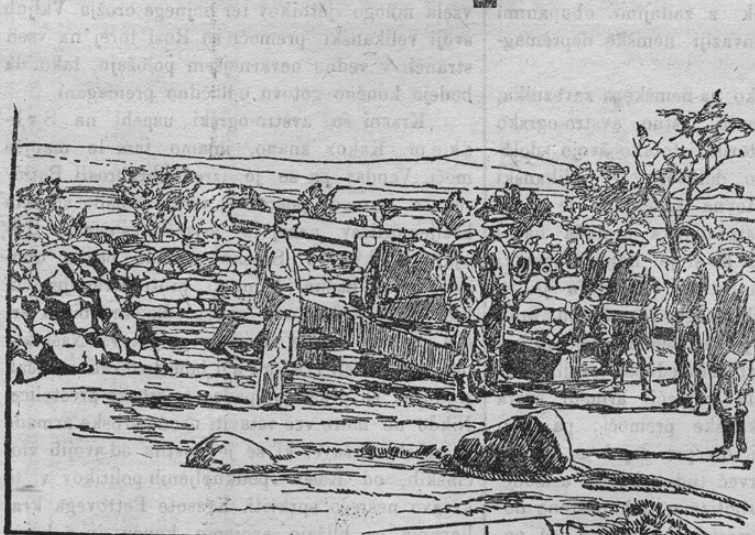
K.-B. Berlin, 18. novembra (Wolff-biro). Veliki glavni stan:

Na Poljskem so se v pokrajini severno od Lodza novi boji razvili, katerih odločitev še ni padla.

Južno-vzhodno od Soldava potegnili se je sovražnik prisiljeno nazaj do Mlave.

Na skrajnem severnem krilu bila je močna ruska kavaljerija dne 16. in 17. t. m. premagana in čez Pillkallen nazaj vržena.

Najvišje armadno vodstvo.

Burska artiljerija.

Artillerie der Buren.

imajo sicer še malo artiljerije, ali gotovo je, da bodo v bodočih bojih Angležem prijazni podkupljeni vladi še več kanonov vzeli. Naša slika kaže bursko vstaško artiljerijo.

Kakor znano, so se pred nekaj leti podjarmljeni Buri v južni Africi v sedanjem zanje ugodnem trenutku zopet uprli zoper nenasitne angleške tringje. Nekaj kupljenih burskih voditeljev postavilo se je sicer zopet na stran Angležev; ali večina burskih moč, ki so, kakor znano, hollandskega rodu, hoče si zdaj napraviti Angležem zopet svojo svobodo pridobiti. Ti uporniki dosegli so tudi že nekaj prav lepih uspehov. Tako so pod vodstvom Kristjana Deweta 2000 mož broječi Buri napadli vladino armado in jo pogнали v beg. Pri teh bojih rabili so Buri tudi nekaj lahkih poljskih kanonov. Burski vstaši

Pripovedovanja nekega ogrskega letalca.

„Az Est“ poroča iz Sobotice: Tukajšnji klapar Anton Haska, ki se je udeležil vojne kot pilot, in ki se je ranjen vrnil, pripoveduje o svojih doživljajih:

„Najprej smo poleteli od Dunajskega Novega mesta v Budimpešto in od tod v Novi Sad. Bili smo izborno pripravljani. Najprej so nas poslali iz Petrovaradina na srbske pokrajine, da doženemo srbske pozicije. Pri Šabcu smo mogli dognati, kje stoje Srbi, kje imajo topove in kako učinkujejo naši topovi. Videl sem, da so imeli Srbi takrat tudi zrakoplove, sistema pa nisem mogel dognati. Srbi nas niso posebno nadlegovali. Vojaki so sicer streljali na nas, niso nas pa zadeli. Takrat letal še niso poznali.

Ko smo zapustili Šabac, smo morali v Krakov. Od tam smo izvršili nekaj poletov, ni pa bilo več treba dognati ruskih pozicij in dobili smo povelje, da odjadramo na belgijsko bojišče. Nemška armada je takrat že oblegala Antwerpen. Dobili smo nalogo, opazovati učinek motornih baterij. Artiljerija je oddala nekaj slepih streljav in mi smo morali opazovati, ali padajo kroglice predaleč ali preblizu. Po naših navodilih so uravnali streljanje. Videli smo, kako grozno so učinkovali strelji. Kroglice so razrušile južni del Antwerpna. Nad Antwerpenom smo bili najdlje v zraku, 18 in pol ure neprenehoma. Že v Berlinu smo bili dobili natančno karto mesta ter smo vrgli v mesto 16 bomb, ki pa so povzročile le malo škode.

Po padcu Antwerpna smo poleteli ob francosko-belgijski obali proti Parizu. Avstrijska artiljerija, ki je bila sodelovala pri obleganju Antwerpna, je stala že ob Yseri. Po večurnem poletu v 2000 m višine, me je opozoril nadporočnik Lanyi, da leži Pariz pred nami. Po potrebnih pripravah sva vrgla 6 bomb v Pariz in sva videla, da je ena dobro zadela. Spustila sva se nekoliko bližje, da bi fotografirala; takrat sva zapazila, da nam plove naproti 6 ali 8 francoskih letal. Dvignila sva se in začela bežati. Francozi pa so bili hitrejši. Dvignili so se nad nas in se obračali vedno tako, da so nas potiskali k tlom. Že sva obupala, ko je priplul neki nemški „golob“ s strojno puško, ki je začel streljati, nakar so francoski zrakoplovci zbežali.

Nad Parizom nismo ostali dolgo. Poslali so nas nazaj v Tuzlo, kjer smo morali opazovati srbske pozicije. Bili smo priča, kako so Srbe pregnali iz Bosne. Spoznal sem, da so Srbi obračali že večjo pozornost na letala. To sva izkusila pri Ločnici, kjer so nas s treh strani obstreljevali s šrapneli ter nam razbili spodnji del letala. Morala sva se spustiti na tla. Izgubil sem zavest ter se zavedel še le v Osjeku, kjer sem izvedel, da sva padla v Drino. Med padcem sem bil zadet še od kroglice in sem si zlomil nogo. Tudi nadporočnik je težko ranjen.

Maršal sir Roberts umrl.

Uradno se poroča. Maršal sir Roberts je v Franciji umrl. Obiskal je tam stoječe indijske čete ter si pri tem nakopal pljučnico. Lord Frederick Sleigh grof Roberts je bil rojen 1. 1832. Z 19. leti se je kot poročnik udeležil bojev v Indiji ter je pozneje sodeloval skoraj pri vseh angleških kolonialnih vojnah. V mladih letih je dosegel visoke vojaške in civilne časti, 1881 postane vrhovni poveljnik indijskih čet, 1892 ga imenuje kralj za peerja ter mu podeli lordski naslov, 1895 ga odlikuje s častjo maršala angleške armade. Veliko vlogo je igral lord Roberts v burški vojski, v kateri je zaslovel kot znameniti strateg. Po aneksiji obeh burških republik je bil povišan v grofovski stan, dobil je red hlačne podveze in častno dotacijo 100000 funtov šterlingov ter je bil imenovan za vrhovnega poveljnika celokupne angleške armade. L. 1904 je izstopil iz aktivne vojaške službe ter se posvetil znanstvenim študijam. Lord Roberts je napisal več znamenitih del, zlasti njegove memoare so si pridobile veliko slavo. Lord Roberts je sin angleškega generala, toda rojen je bil v Indiji. Indijska domovina in pa dolgoletno bi-

Nobenega okuženja

se nam ni treba bati, ako vzdržujemo truplo čisto, krepko in uporno ter vsled tega zdravo; skrbeti nam je pri tem za dobro prebavo ter redno izmenjava snovi. Svetujemo tedaj, da naj ima vsakdo vedno doma

vanje v tej angleški koloniji, katero je na čelu svojih čet znatno razširil, so mu na Angleškem s polnim pravom pridobile ime pravega angleškega „Indijca“. Pri svojih indijskih četah je stari maršal tudi umrl.

Odredbe za vzdrževanje discipline in vojaškega ugleda.

Vsem okrajnim glavarstvom in političnim ekspozituram, mestnima svetoma Gradec in Maribor, mestnima uradoma Celje in Ptuj in vsem občinskim predstojništvom in c. kr. orožništvu. 7/684/Mob./1. 23. oktobra 1913.

Vojaško poveljstvo v Gradcu je moralo v interesu ugleda armade kakor tudi v interesu splošnosti, zlasti pa v interesu vojaštvu naklonjenega prebivalstva ukreniti odredbe, ki naj zabranijo, da ne bi moštvo pripoveduje na cestah, kakor tudi v gostilnah in krčmah vojne dogodke in težave, ki jih je prestalo, izvabljalo vojaštvu in človeštvu naklonjenim ljudem denarna darila.

Navadno so to alkoholiki, ki skušajo s svojim pripovedovanjem le vzbuditi sočutje, da bi zopet našli dovolj sredstva za nadaljno dobivanje alkoholskih pijač.

Ker tudi ni izključeno, da so si nepošteni ljudje, ki ne pripadajo vojaštvu, pridobili uniforme po kakoršnem koli nepoštenem potu (kar je z ozirom na to, da se nahaja mnogo moštva v zasebni oskrbi lahko mogoče, vzbuja to sum, da one prikazni, ki denar naravnost pobirajo in okrog beračijo, sploh niso vojaki.

Sploh se pa pripomni, da se za moštvo, ki se nahaja v bolnišnicah in tudi v zasebni oskrbi, dovolj skrbi in da to moštvo nikakor ni vezano na to, da bi moralo beračiti za denarne podpore.

V zasebni oskrbi se nahajajoče moštvo dobiva prispevek po 2 K na dan.

Nadalje je tudi z naravnega in disciplinarnega stališča popolnoma nedopustno, da bi se trpelo, da bi vojaštvo, ki je v mnogih slučajih primerno alkoholizirano, še okrog prežalo in beračilo. Zatorej se je odredilo, da se morajo brezpogojno in brezobzirno prijeti in zapreti ljudje, ki zakrivijo tak prestopek.

Kako se naj nosijo Najvišje odlike na traku hrabrostne medalje.

Vsem okrajnim glavarstvom in političnim ekspozituram, mestnima svetoma Gradec in Maribor, mestnima uradoma Celje in Ptuj in c. kr. policijskemu ravnateljstvu v Gradcu, in vsem občinskim predstojništvom.

Präs. 2484/1. 25. oktobra 1914.

Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo so blagovolili najmilostljiveje izdati glasom note mi-

nisterstva in c. in kr. Hiše in zunanjih zadev, naslovljene na gospoda ministerskega predsednika, sledeče Najvišje ročno pismo:

„Ljubi knez Montenuovo!

Oni gažisti nižjih činovnih razredov in one osebe staleža moštva, ki služijo v vojni, pri katerih je izključen neposredni stik z nasprotnikom, — torej tudi izključena dobava vojaškega zaslužnega križa ali hrabrostne kolajne, — imajo nositi za zasluge v vojni podeljen Zlat zaslužni križec s krono, Zlat zaslužni križec, Srebrni zaslužni križec s krono in Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne medalje.

Dunaj, dne 20. septembra 1914.

Franc Jožef I. r.

O tem se obvešča glasom odloka c. kr. ministerstva notranjih zadev z dne 17. oktobra 1914, št. 13.153. M. I.

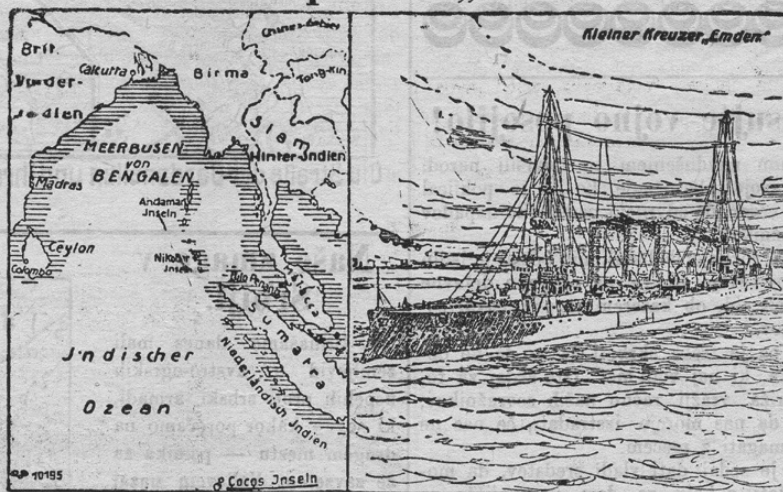
Brzjovka nadvojvode Friderika poveljniku balkanske armade.

K. B. Dunaj, 17. novembra. Vrhovni armadni poveljnik general pehote nadvojvoda Friderik je poslal vrhovnemu poveljniku balkanskih čet fzm. Potioreku to-le brzjovko: V posebno veselje mi je, da morem Vaši ekscelenci iskreno čestitati k Najvišjemu odlikovanju z vojaškim zaslužnim križcem, spojenim z vojno dekoracijo. V tej izredni počastitvi zrem ne samo Najvišje priznanje izrednih zaslug, ki si jih je pridobila Vaša ekscelenca kot odlični poveljnik naših balkanskih čet, marveč tudi znak Najmilostljivejše zadovoljnosti našega preljubljenega Najvišjega vojnega gospoda z doseganji čini vrlih naših čet na južnem bojišču, ki so tako srečne, da vidijo svojo občudovanje vredno odpornost in zaničevanje smrti, kakor tudi svoj brezprimerni član in svoje junaštvo ovcenčano po tolikih težkih urah s sijajnim, polnim uspehom. Prosim Vašo ekscelenco, da izročite Vam podrejenim četam k temu uspehu moje, iz srca izvirajoče čestitke. Moje iskrene želje spremljajo Vašo ekscelenco in junaške balkanske čete na nadaljnem zmagovitem pohodu.

General pehote nadvojvoda Friderik, vrhovni armadni poveljnik.

Bolni naplnjnih Sanaforij Aflenz Hofacker (830) - Stajersko, Prosekitz

Konec parnika „Emden“.

Zum Untergang der „Emden“.

Več kot dva meseca je nemški vojni parnik »Emden« slavepolno prekrizaval morja in napravil sovražniku velikansko škodo. Zdjaj je zadela vendar usoda. Parnik »Emden« zasledovalo je v Indijskem morju več kot 70 vojnih parnikov angleške, francoske in japonske mornarice. Končno zasačil je veliki avstralski parnik »Sidney«, katerega je spremljalo več malih križark, parnik »Emden« pri Kokos-otokih, kjer je oddelek

njegovega moštva hotel ravno sovražnikovo brezžično brzjovno postajo uničiti. »Emden« pustila se je tam na obrežne pečine in je pričela goreti. S tem je ta hrabri parnik svoj krasni konec doživel. Na vsak način pa bo v zgodovini te svetovne vojne z zlatimi črkami zapisan ostal. Naša slika kaže na eni strani parnik »Emden«, na drugi pa majhen zemljevid Indijskega morja, v katerem je bil uničen.

Fellerjev zdravniško priporočeni, desinfekcijski antiseptični rastlinski esenci fluid z zn. »Elzafluid« v svrhu negovanja trupa. Služi izborno pri revmatičnih bolečinah, prehlajenju, utrujenosti, pri slabih posledicah prepiha in mokrote, za negovanje in čiščenje ust ter kože. 12 steklenic stane franko samo 6 kron. Iztokaj potrebne so Fellerjeve prebave pospešujoče, želodec okrepujoče, krč

odpravljajoče Rhabarbara-kroglice z zn. »Elza kroglice«, od katerih stane 6 štatljic franko samo 4 K 40 vin. Mnogo čez 100.000 zahvalnih pisem dokazuje visoko vrednost teh domačih sredstev, ki jih ravno sedaj ne sme nikjer manjkati. Dobi se jih pristne pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko). 753

v Evropi 5,452.000 kvadratnih kilometrov, Anglija nad 318.000, Francija nad 536.500, Belgija nad 29.000, Srbija nad 87.000 in Črna Gora nad 14.200, skupaj nad 6.436.700 kvadratnih kilometrov. Ker meri cela Evropa 9 97 milijonov kvadratnih kilometrov, se bojuje 76 8 odstotkov evropskih dežel. V tej statistiki pa še ni navedena Turčija, ki je pričela vojno minoli teden.

V drugih zemeljskih celinah so posesti teh dežel še pomembnejše. Ruska posest v Aziji obsega 17 1 milijonov kvadratnih kilometrov, angleška 5 26, francoska 0 8 in japonska 0 67, skupaj 23 73 milijonov kvadratnih kilometrov. Razentega pripadajo še Kiaučau z 52 kvadratnih kilometri in egiptčanska Arabija z 59.000 kvadratnih kilometri. Vse te kolonije merijo 53 odstotkov vse Azije.

Afriške posesti Francije merijo 9 66 milijonov kvadratnih kilometrov, Anglije 9 19, egiptčanske 3 48, Belgije 2 36 in Nemčije 2 66 milijonov kvadratnih kilometrov, skupaj 25 25 milijonov kvadratnih kilometrov ali okroglo 80 odstotkov cele Afrike. V Avstraliji ima Anglija 8 26, Francija 0 02 in Nemčija 0 24 milijonov kvadratnih kilometrov ali 95 odstotkov cele Avstralije. Mnogo manj posesti imajo te dežele v Ameriki. Anglija obsega 8 96 in Francija 0 09, skupaj 9 05 milijonov kvadratnih kilometrov ali eno petino Amerike. Ploščina vse suhe zemlje obsega 145 9 milijonov kvadratnih kilometrov bojujoče države pa obsejajo 74 3 milijone kvadratnih kilometrov, kar znaša okroglo 51 odstotkov. Če upoštevamo tudi Turčijo, ki je šele zavojevala, se odstotek precej zviša.

Število prebivalcev v milijonih v teh deželah je naslednje:

V Evropi 311 32

Med temi ima:

Nemčija 64 93

Avstro-Ogrska 51 39

Skupaj 116 32

Anglija 46 78

Rusija 136 21

Francija 39 60

Belgija 7 49

Srbija 4 49

Črna Gora 0 43

Skupaj 159 00

V Aziji 445 30

Med njimi:

Angleške kolonije 324 77

Ruske kolonije 30 86

Japan 72 21

Francoske kolonije 17 27

Kiaučau 0 19

V Afriki 116 27

Med njimi:

Angleške kolonije 36 81

Egipt 15 26

Francoske kolonije 37 75

Kongo 15 00

Nemške kolonije 11 45

V Ameriki 10 56

Med njimi:

Angleške kolonije 10 11

Francoske kolonije 0 45

V Avstraliji 7 24

Med njimi:

Angleške kolonije 6 59

Francoske kolonije 0 01

Nemške kolonije 0 64

V Evropi je v vojni 69 odstotkov prebivalcev, na vsem svetu nad 890 milijonov ali nad 53 odstotkov. Vsekakor je torej ta vojna svetovna vojna.

Vojno posojilo.

Da se pripravijo sredstva, katera zahteva vojna proti našim sovražnikom, ki se tako trdovratno bojujejo proti nam, vidi se c. kr. vladi potrebno, izdati vojno posojilo in potom javnega podpisovanja neposredno stopiti pred vso prebivalstvo, da se to mnogoštevilno podpiše za označeno posojilo. Torej se tudi ni določila nobena fikсна vsota posojila, ki se namerava najeti. Posebno velike važnosti je to, da se za kolikor mogoče velik del vojnih stroškov zagotovi varščina in da je izid tega finančnega pod-

jetja ob enem manifestacija gospodarske moči in vpogleda znanja in patrijotičnega mišljenja ljudstva. K temu je potrebno, da se vsi sloji ljudstva, navdahnjeni z zavestjo solidarne koristi vseh državljanov vdeležijo uspešne izvršitve nam naloženega boja in da se z vsemi močmi deluje za potrebna denarna sredstva. Pogoji, pod katerimi se vojno posojilo ponudi, so takšni, da je njih pridobitev — tudi neglede na kakšne pomisleke splošne koristi — kot zelo ugodna naprava. V vedenje vsem posedovanim, posebno takim, ki imajo veliko premoženje, bo vrh tega predvariti, da je pokritje kolikor mogoče velikega dela vojnih stroškov iz izkupila kakega posojila najbolj izdatno sredstvo, da se izogne prevelikega pomoževanja papirnega obteka in tudi nevarnosti, da bi se naš denar poslabšal, s čim bi se kupna moč denarja znižala in veljava denarnih tirjatev v posestvih zmanjšala. Da se zagotovi popolni izid posojila, je tudi dana vrsta olajšujočih odredb, ki omogočijo podpis; te odredbe se morajo v vdeležnih krogih primerno razumeti in izkoristiti.

Po § 4. in § 5. cesarskega ukaza z dne 27. sept. 1914 drž. zak. št. 261. in z dne 13. okt. 1914. drž. zak. št. 279. o odlogu privatnopravnih denarnih zahtevah se lahko zahteva, da se imovina (terjatev), do katerih imajo pravico posamezniki proti bankam, hranilnicam, zadrugam in drugim kreditnim zavodom iz tekočega računa, iz vlog proti blagajničnim listkom ali iz vlog proti vložnim knjigam vplača na posojilo države brez vsake omejitve in sicer da se pošlje označeni znesek na blagajno navedeno za prevzetbo.

Dalje se bodo dovolila pri avstro-ogrski banki, pri poštini hranilnici in pri vojnoposojilni blagajni posojila na vrednostne papirje po ugodni obrestni meri in sicer sedaj po 5 1/2%, eventualno bo se pozneje obrestna mera pri bankah še bolj znižala; s tem je onim, ki sedaj morebiti ne razpolgajo o tekočih denarnih sredstvih dana prilika, zadobiti vojno posojilo in to najeto posojilo iz poznejših obrestnih mer zopet vrnejo. Zelo je želeli, mnogobrojno posluževati se dane prilike, ker je podpisnik s tem, da je povračilo obresti za najeto državno posojilo manjše, nego ono, ki ga bo užival iz vojnega posojila, na dobičku. Vrh tega se lahko vojno posojilo samo pri imenovanih zavodih tekom enoletne dobe v ugodnejši obrestni meri plača, tako da podpisnik prispeva razmeroma le mali del svote, katera se namerava najeti, večji del, kakor je pričakovati 1/4, pa se lahko po tej podelitvi označenega posojila preskrbi. Ozirati se je tudi na to, da označenega izposojenega zneska ni potrebno naenkrat položiti, ampak da se za vplačevanje dovoli več obrokov. Izdali se bodo papirji po 100, 1000, 5000 in 10.000 kron. Podpisovanje se začne dne 16. novembra 1914 in se sklene v torek, 24. novembra 1914 ob 12. uri opoldne. Podpiše se lahko pri c. kr. poštini in davčnih uradih in pri avstro-ogrski banki in večinoma tuzemskih bankah in njih podružnicah; tu se zadobijo tudi natančnejši pogoji podpisa.

Vsi morajo po močeh delovati na to, da bo uspeh sijajen.

Avstrijci bočemo vnovič dokazati, da je ljubezen do naše krasne očetnjave globoko in močno vkoreninjena in da se držimo vedno gesla našega preljubljenega vladarja „Z združenimi močmi.“

Razno.

Ferdinand Gollob †.

Eden najboljših prijateljev napredka in ljudstva, eden najiskrenjših štajerskih domoljubov, g. Ferdinand Gollob iz Sv. Trojice v Slov. gor. padel je junaške smrti na gališkem bojišču za čast in slavo avstrijske domovine. Vsem domačinom, pa tudi vsem našim somišljenikom bil je mladi ta junak znan. Ne samo njegovi obupani stariši in sestre, ki so izgubili edinega sina in brata, marveč tudi vsi drugi

prijatelji bodo jokali ob gomili tega krasnega mladega moža, ki je v svetem navdušenju za nas vse prelil svojo srčno kri. Vsi smo s tem junakom mnogo izgubili. Bil je edini sin svojih starišev, bil je pa tudi eden najboljših v naprednem trgu sv. Trojice. Določeno mu je bilo, da postane vredni naslednik njegovega splošno spoštovanega in priljubljenega očeta, gospoda župana Golloba. Poln najlepših upov moral je vse zapustiti, kar mu je bilo drago in ljubo, — in moral je iti v boj za prostost domovine, od katerega ne bode prišel nikdar več nazaj. . . . Ubogi, značajni Ferdi! Storil si pač najlepšo smrt, ki jo mora storiti patrijot; in vendar nam grenijo solze ponos, ki ga čutimo, ker si bil naš! . . . Družini izrekamo najiskrenjšo sočutje. V tolažbo ji naj bode zavest, da čutimo mi vsi z njo, da nam bode pokojnik, ki zdaj v tuji zemljici počiva, kot eden najboljših v naših vrstah v večnem spominu ostal. Čast mu na veke!

Odlikovanje zapovednika 3. kôra. Zapovedniku 3. kôra, v katerem se nabajajo tudi naši hrabri koroški in štajerski fantje in ki se je v vseh bojih tako izborno odlikoval, gospodu Emilu Colerusu v. Geldern podelil je cesar za hrabro in uspešno vodstvo v bojih red Železne krone prvega razreda z vojno dekoracijo. To odlikovanje časti zapovednika, pa tudi ves 3. kôr, ki je morda največ krvi prelil in s tako izredno hrabrostjo zastopal čast nepremagljive naše Avstrije.

Nevesta na bojišču. Listi prijavljajo iz pisma nemškega oficirja naslednji odlomek: „— Končno smo se nastanili v vasi, kjer sem bil pričr zadnjemu poglavju romana. Ko sem hotel odpreti vrata kmečke hiše, mi je prišel nasproti podčastnik in mi je jasnega obraza povedal, da je ravnokar v gozdu z malo vojniki deloma postrelil deloma vjel pol kompanije Rusov. Stopili smo pri nizkih vratih v malo razsvetljeno eobo in jaz sem najprej zagledal otročje mladega ruskega vojaka. Smehljaje je ležal na slamnjaku, kakor bi spal. Stopili smo bližje, jaz sem položil roko na njegovo čelo, bilo je mrzlo. Mrtev! Vojaki stoje v polkrogu — naenkrat mrmranje — zdi se, da jih stresa groza, te hrabre dečke, ki se sicer ničesar ne ustrašijo. Eden stopi naprej: „Javljam pokorno, ta ruski vojak je — dekle.“ Poizvedeli smo, da je bila to nevesta nekega ruskega oficirja, s katerim se je ramo ob ramo borila v vseh bitkah in zadeta v prsi padla. Oficir je bil vjet. Dal sem jo še tisti dan pokopati, sicer pa morajo mrtvi sovražniki počakati, da dobimo čas, jih pokopati in jim postaviti križce na grob.“

Senzacija v taboru vojnih vjetnikov pri Košicah. „Slov. Dnevnik“ poroča: Med vojnimi vjetniki v košičkem taboru se nahaja tudi mlad srbski vojak. Pred par dnevi je nujno zahteval, da se mu pokliče zdravnik. Vprašali so ga, kaj mu je, toda on je izjavljal, da ne more to povedati drugemu, kakor le zdravniku. Njegovi želji so končno ustregli, akoravno se je zdelo, da vjetnik ne potrebuje zdravniške pomoči. Ko je prispel vojaški zdravnik, ga je vjetnik nujno prosil, da ga naj da prepeljati v bolnišnico — kajti bliža da se mu teža ura. Presenečeni zdravnik se je skoraj prepričal, da tiči v vojaški uniformi mlada srbska žena v blagoslovljenem stanu. Kmalu nato je porodila zdravega dečka. Mlada mati in njen sinko vživata seveda v taboru splošne simpatije in oblasti skrbijo za nju v izdatni meri.

Vojaški nabor vseh onih črnovojniški službi podvrženih, ki so rojeni v letih 1878 do 1890 in doslej niso bili poklicani pod orožje, vrši se za v mesto Ptuj pristojne očno tu stanujoče v nedeljo, dne 22. novembra 1914 od 8. ure naprej v gostilni „Elefant.“

Nemški „Mädchenheim“ v Ptuj. Gojenke tega izbornega zavoda so meseca oktobra naše hrabre vojake v vojni štrikale 46 telovnikov, 85 blazin, 48 srajc, 6 šalov, 11 parov nogavic, 1 par rokavic, 1 par štucerlov. Vse te predmete oddalo se je podružnici društva „Rdečega križa.“ — Šolarke ptujске nemške ljudske in meščanske šole pa so v isti namen napravile: 63 srajc, 14 spodnjih hlač, 175 parov štucerlov, 12 parov nogavic, 46 parov toplih priprav za kolena, 8 parov rokavic, 27 snežnih havb, 59 parov obrez za ušesa. Poleg tega so

šolarke skuhale 76 steklenic sadja za tukajšnje vojaške bolnišnice.

Stotnik Poppović †. Na severnem bojišču padel je junaške smrti c. in kr. hauptman sa-pérjev ter poveljnik deželnoobrambenega ba-taljona št. 75 g. Nikolaj Poppović. Pokoj-nik, katerega so z vojaškimi častmi v Ptuj-u pokopali, dobil je za svojo hrabrost še po smrti Železni kronski red III. razreda z vojno deko-racijo! Čast vrlemu oficirju!

Ranjen bil je na bojišču sin znane ptujske družine lajtnant g. Walter Scheichenbauer. Okreval je kmalu in se podal zopet na bojišče.

Odlikovanja. Gospod c. k. pionirski haupt-man Teodor Angel bil je za svoje zasluge na bojišču od nemškega cesarja odlikovan z Želez-nim križcem II. razreda. — Nadalje je bil odli-kovan g. hauptman ptujskega pionirskega ba-ljona Rudolf Bäck z vojaškim zaslužnim križ-cem z vojno dekoracijo.

V rusko vjetništvo prišel je sin tukajšnjega revidenta južne železnice g. lajtnant Jos. Mla-kar. Medtem je bil odlikovan z vojaškim za-služnim križcem z vojno dekoracijo; red izročil se je njegovemu očetu.

Pogreb vsled plinskega zastrupljenja umrlih treh mestnih delavcev v Ptuj-u bil je jako im-pozanten. Udeležili so se ga razven mnogo ljud-stva tudi g. župan ptujski Jos. Orni-g, mestni uradniki in mestni nastavljenici ter mestna deška godba. Naj bodé v službi ponesrečenim domača zemlja lahka!

Sramotilno pismo. Ptujski župan in ckrajni načelnik g. Jos. Orni-g dobil je od neznane osebe sledečo sramotilno pismo:

„Veliki ptujski župan in Paša.
Ljubi pašal poročam da pot na turskim in preiskvem za tebe pa dvojim nemčuri zakljen še je. boli ti srca? drugi krat več Nadzar!“

Pismo je zato zanimivo, ker hvala Bogu le posamezni prav redki ljudje še zdaj ne morejo opustiti sovraštva zoper Nemčijo, ki nam je v tej velikanski svetovni vojni tako zvesta in poštena. Upamo, da bodo oblast tega izdajal-skega pisca vjela in mu do zaslužene plače pripomogla.

Od vojnih sodnij. Leta 1870 rojeni Peter Puschl v Kremsbrückenu je hudo žalil umor-jenega prestolonaslednika. Obsojen je bil vsled tega na 15 mesecev težke ječe.

Dr. Brumen v Ptuj-u, znani slovenski advo-kat, imel se je v Gradcu zaradi žaljenja ptuj-skega mestnega urada zagovarjati. Dr. Bru-men se je namreč vkljub naročilu mestnega urada branil, razobesiti ob priliki cesarjevega rojstnega dne na svoji hiši zastavo. Zato se ga je pozvalo k uradu. Dr. Brumen pa je napravil potem vlogo na mestni urad in na namestništvo, v katerem je urad žalil. V sodnijski razpravi v Gradcu bil je dr. Brumen vsled tega na 80 kron globe in na plačilo vseh troškov obsojen.

Srbski prijatelj. Vinogradniški oskrbnik Jože Verbančič v Pichelbergu proglasil je Srbe za „naše brate“.

Zato je bil obsojen na dva meseca zapora.

Vojno posojilo. Ker niso znabiti določila ve-ljavnih moratorijskih ukazov v vseh svojih po-sameznostih splošno znane, se opozarja posebno na to, da se smejo po § 5, odstavek 3. cesar-skega ukaza z dne 27. septembra 1914, drž. zak. št. 261, oziroma po § 5, odstavek 3 minister-skega ukaza z dne 13. oktobra 1914, drž. zak. št. 279, zneski iz vlog proti vložni knjigi v svrhu plačevanja na državna posojila potom pre-odkazila ali pošiljate na za prevzetbo poklicano blagajno brez omejitve nazaj zahtevati.

Nevarna doba v otrokovem razvoju obsega prva leta, ko potrebuje nežen organizem za svoje uspevanje prevdarne pomoči v prikladni hrani in v tem kočljivem času porabljajo vse matere Nestléjevo moko za otroke, ker je okusna, zelo redilna in lahko prebavna. — Poskušnje pošilja popolnoma zastoj: Henri Nestlé, Dunaj, I., B.berstrasse 2 S.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Zopet velik uspeh proti Rusom.

K.-B. Dunaj, 19. novembra. Uradno se razglša: Bitka na Ru-sko-Poljskem se ugodno razvija. Po dosedanjih poročilih vjeli so naši vojaki 7000 Rusov, 18 strojnih pušk ter mnogo topov.

* * *

Naše prodiranje v Srbiji.

O vojaškem položaju v Srbiji, poroča „Pe-ster Lloyd“: Naše čete v Srbiji prodirajo na črti Donava-Sava, pri čemer so v stikih z močnimi sovražnimi četami. Tudi zahodnja armada pro-dira neprestano v notranjost. Zdi se, da je pri-čakovati ob obeh frontah silnih novih bojov. Za enkrat je treba še potrpljenja, nadaljnji uspehi ne morejo izostati. V bližini ogrske meje se vr-šeči boji so tudi predznak nove naše ofenzive. Usoda Belgrada se mora kmalu odločiti. Naše čete so zavzele še več važnih pozicij, Konjski grob, Pusulo in Miličnico. Srbi se bodo najbrže umaknili na Kragujevac. Iz Zemuna sem nada-ljujejo z obstreljevanjem belgradskih utrd. Na Kalimegdanu so skoro vsa vojaška poslopja, tudi palača generalnega štaba, razrušena. Tudi se poroča, da je kraljevski konak zelo trpel. V Belgradu manjka kruha in tobaka. Če bo zamu-dila belgradeška posadka, ki šteje par tisoč mož, pridružiti se ostali srbski vojski, se bo morala vdati. Močni zidovi na Kalimegdanu so večinoma razdrti. V soboto jutraj je bilo v Belgradu raz-streljeno topničarsko skladišče. Srbom manjka tudi municije. Od nedelje jutraj se bombardi-ranje neprestano nadaljuje. Bojna črta se razte-za od takozvanega Zemunskega kota do Obre-novca. Naši monotorji vrše svojo nalogo izborno. V Belgradu je izbruhnila panika. V Zemunu je prebivalstvo mirno. Naši letalci zadnji čas ne-prestano krožijo nad Belgradom. Usoda Belgrada je zapečatená. Kdaj se bo odločila, o tem se ne sme govoriti. Če pade Belgrad, je uničena tudi moralna sila srbske vojske.

Dne 14. novembra popoldne ob 6. so naše čete prikorakale v Obrenovac, ki so ga bile opoldne v naskoku zavzele. Ves dopoldne so grmeli topovi, ki so napravili veliko škodo. Srbska cerkev je razrušena, ker so Srbi z zvoni-ka streljali s strojnimi puškami. Na kolodvoru so naši zapolnili mnogo železniških vozov in lo-komotiv. Iz Obrenovca so naše čete takoj na-daljevale prodiranje ter so ponoči zasedle Baro.

Naše čete neprestano prodirajo. Iz močnih zakopov pregnani Srbi, se morajo sedaj boriti na odprtem polju. Silen je boj moža proti možu. Ko so zasedle naše čete Šabac, so se razdelile, en del je korakal proti Obrenovcu, drugi proti Valjevu. Ta drugi del je zasedel najprej Vrelo in potem Ub. Če se Srbi za Valjevom ne bodo mogli ustaviti, jim ostane samo še pot proti Gornjemu Milanovcu.

Loterijske številke.

Gradec, dne 11. novem.: 57, 37, 63, 62 55.
Trst, dne 18. novembra: 66, 24, 33, 41, 77.

Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodaraki boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Vsled tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljud-ske pravice.

„Š t a j e r c“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva bode torej:

1. „Štajerčev“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, toba-karnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino za-ostali, naj jo blagovolijo vpslati!

Vsi na delo za naš list!

Josef Slavetič, klobučar v Ptuj-u

samo Herrengasse št. 5. pri starem klobučarju največja zaloga **moških, deških in otroških klobukov**, priznano dobro blago po najnižji ceni.

Za zimo: Kožuhaste kape v razni iz-peljavi, filc-čevlji brez ali z usnjem, filc-čevlji s filc-podplatom, filc škornji in stifele močno z usnjem obšiti, filc-čevlji, močno z usnjem ob-šiti, z ovčvo kožo futrani, jako gorka in prijetna noša, čevlji iz blaga, obšiti z usnjem, filc-čevlji za doma v največji izbiri, otroški čevlji iz filca, blaga ali usnja, volneni filc za napravu zimskih čevljev, vloge podplatov iz filca, korka, lufa, asbesta itd. „Fußwärmer“ (za ogre-vanje nog) iz čiste volne, najboljšje varstvo proti pre-hlajenju. 768

Namesto K 12 — samo K 8.50. Ne zamenjati s podob-nimi ponudbami!

Varstvo proti mrazu za naše vojake.

Samo najboljšje kako-vošči, trajne in dobre.

samo K 8.50. — Volneni štucel z obvezo v raznih barvah in za-logab samo K 3.70. — Kožuhaste perile en komad K 2.90. — Spalne odeje en komad K 1.90 in K 4.50.

Edina razposiljatev po povzetju po ekspozitni hiši Perfekt, Dunaj VII., Neustiftgasse 137/55. Pri naprejšiljavi svote pošljemo sami po vojni pošti naravnost na naše vojake v vojni. 761

Firmo se najtopleje priporoča. —

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!
Namesto K 12 — samo K 5.50
15.000 parov čevljev na žnore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in moč-nim, žebelanim podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 5.50. — Se dobijo za gospode in dame in vsaki velikosti.

Poslje po povzetju 748
Ekspozitna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

Delavci se iščejo!

Imprägnierungsanstalt in Kötsch (fabrika za im-pregniranje švelerjev v Hočah pri Mariboru) sprejme takoj 12 ali več delavcev za preva-žanje surovih švelerjev. Delo v akordu z dnev-nim zaslužkom okoli 5 kron. Najboljše, ko bi se nabrala kar cela partija. Ponudbe osebno ali pismeno na gornji naslov. 760

Le nobenega strahu

pred azijsko kolero, kajti zamoremo se pred to kugo skozi higijenični način življenja sigurno varovati.

Držimo s o j želodec v redu in pazimo na največjo snažnost. Umivajmo večkrat na dan obraz in roke in dajmo vsakokrat v umivalno vodo nekaj **Lysoform** desinfekcijskega sredstva. Glasom poskusov v znamenitem Greifswaldskem zavodu tajnega svetnika prof. Loeffler **uniči 2% na Lysoformova tekočina** tekem ene minute bacilijne kulture Cholere vibrio.

Lysoform naj bode povsod v zalogi.

Cene originalnih steklenic so K —80, 160, 280 in 460 v vsaki apoteki in drožeriji.

Na željo pošljemo vsakomur zastoj in franko jako zanimivo brošuro od kraj. svetnika Aladár Koách, direktorja rešilne družbe, z naslovom: »Kako se varujemo pred kolero«. Večjim tiskam pošljemo tudi več izvodov. 40

Dr. Keleti & Murányi kem. fabrika, Ujpest.

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelj!

1 kg sivih silsanih 2 K; boljših 2 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h. 1 kg najknejših aneženo belih, 6ti seah 6 K 40 h, 8 K; 1 kg flama (Dauten) sivoga 8 K; 7 K; belega 10 K; najknejši prani 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Bele postelje

is krepkega, rdečega, pisavega, belega ali rumenega nsnkinga, 1 tubet, 190 cm dolg, 120 cm širok, z 2 glavni blažnava, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in flamašnim perjem za postelje 16 K; pol-dane 20 K; dane 24 K; posamezni tubenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blažne 3 K, 5 K 50 h, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena. Kar se ne dopada denar nazaj. **S. Benisch, Deschenitz Nr. 716, Češke (Böhmen)** Cenik gratis in franko. 838

Kupiti se išče:

100 do 500 m³ borovega in smrekovega okroglega lesa, primerne za rezanje.

Ponudbe na **Richard Tolazzi, v Ormožu.** 723

Komi

zmčžen nemškega in slovenskega jezika, strogo soliden, dobi dobro službo pri **Liszt & Brodnjak, Stridau p. Ljutomeru.** 723

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuju zraven klavnice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung) za 102

službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuju

izvršuje vse vrste posredovanja najhitreje.

Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

KAVA

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 10—franko po povzetju. 1/2 klgr. veleprima najknejši čaj K 2— oddaja A. Sapiro, 490, eksport kave in čaja Galanta. 766

Užigalice! Zahtevajte v vseh trgovinah, gostilnah, kavarnah, vpejajte v vsaki hiši izvrstne „Štajerčeve“ užigalice V velikem se jih naroči naravnost pri „Länderbank“, Dunaj I. drugače pa pri glavni zalogi BRATA SLAWITSCH, PTUJ, in vseh drugih zalogah

Senzacijski pojav nature XX. stoletja.

Zastoj naznanim vsakomur možnost ozdravljenja po mojem staro priznanem domačem sredstvu o dolgoletni prsni bolezni, astmi in kašlju.

Prosim priložite znamko za odgovor. **D. Wacowsky, Pilsen (Češko)** poštni predal 150. 737

Lepo gospodarstvo

blizu Maribora z okroglo 6 orali, od tega 1 3/4 orala gozda, deloma za podirati, ostalo polja, travniki in sadonosnik, stanovalna hiša, krita s falc-opeko, novo urejena, 2 sobi, kuhinja, predhiše s cementnim tlakom, gospodarsko poslopje, velbani hlev za 4 glave govede, mlatnica, koč, svinjak, se zaradi posestnikove starosti za 13.000 K proda; treba je le polovico plačati. Pojasnila daje iz prijaznosti g. **Kirenbauer, Pobrež pri Mariboru, Zwattendorferstrasse 57.** 764

Viničarska družina

z večimi delavskimi močmi sprejme se čimpreje pri fürstl. Auersperg'schen Gutsverwaltung Belay. — Plača viničarja na leto 600 K, mleko, drva, vinski in poljski deputat, perutnina, držanje svinj; moški člani družine 2 K, ženski 1 20 K dnevne plače. Ponudbe sprejme **Emich, Maribor ob Dr., Reiserstrasse 2.** 757

Pharm. mag. Viktor Hayd drožerija in sanitetna trgovina „Zlati križ“ v Ptuju preselila se je v **Bismarckstrasse (preje Wegschaidler).** 697

(Poslavno varovana.) **Vojna ura 1914.**

Z dvojnimi reliefom: Njeg. Vel. cesar Franc Jozef I. in cesar Viljem II. z združenimi močmi 1914.

Jeklo ali nikelj . . . . . K 5—
Z usnjatim napestnikom . . . . . 6—
Z radij-ploščo . . . . . 10—
Z žepno budilnico . . . . . 15—
Cena niklasta ura . . . . . 3—
Budilnica . . . . . 2—

3 let garancije. Pošiljatev po povzetju po prvi zalogi vojnih ur

Max Böhnell
Dunaj IV., Margaretenstr. 27/51.
Originalni fabrični cenik zastoj. 750

Ljudska kopelj mestnega kopaljšča v Ptuju.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (hlajina je od 12. do 1. ure zaprta); ob nedeljah in prasnkih od 11. do 12. ure popoldne.

1. kopel z vrodin zrakom, paro ali „Brausebad“ z rjuho K —70

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena leta **1862.**

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoršnega posla z avst. ogersko banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Občenje z avst. ogersko banko.

Ravnateljstvo.

Vstanovljena leta **1862.**

Giro-konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.